

Boris Domagoj Biletić

IMAM RIJEČ

Izabrane pjesme o ljubavi i smrti, 1980. – 2005.

Zagreb, 2006.

DOMAGOJU

(1979. - 2004.)

*Premili,
kako rasteš u onostranom,
ova očinska spodoba
nestaje i nestaje
u prostoru gdje više nisi.*

*Život se sklupčao
u nepostojanju, u besmislu.
Mutni su tragovi milijunā;
još uvijek dišem taj zrak.*

*Stao negdje u mladosti,
sve svoje u te pretočio.
A Bog i božji motrili,
do monologa ispod tvoga križa,
motrili...*

*...crni vječni prah ljubavi
bistri se, kao slika rajska otvorena,
za te Sine, Učitelju.*

2005.

ZUBLJA ŠUTNJE

(1983.)

SAVRŠEN TRENUTAK RASULA

Ljubiti je.

Ždral i žamor i žal.

Pomak u iščitavanju nesmisla.

Biti kao naslućaj vječnosti
bez znaka što navješćuje. Hip.

Ona je fluid. Nehaj.

Ljubiti je.

Udvoje pod zvonom staklenim, život.

Žal. Žamor. Ždral.

Savršen trenutak rasula.

Ljubiti.

AB LA DOLCHOR DEL TEMPS NOVEL

vidjeh
vrat
joj

vitoperan
vatast
zlatoperan
bjelasast

i baršunast
k tom
i pohotljiv

kao
za
giljotinu
krasan

... ono Guilhem nešto reče
o 'vremenu novu slatkoće'

DOKONOST

gackam
livadom algi

grickam koralj

ispijam puža

točam spužvu
u školjci
crna vina

podsmijeh
otrovnih riba

CVEČÍČEV USPON

Kao
na
ribarskom
užetu
jesen
raspela
živahne
fasade

KATUNAROV USPON

dolje
otrcana glazbena kutija
i raščupana koprena neba

gore
već kapkapanje
o napeti kišobran

RASPARAGANOV USPON

pod kišnim zvonom
mokru halju
zazorno podiže
koludrica bez imena

Uspón(i) – u pulskoj starogradskoj jezgri, podno Kaštèla.

FORVM ROMANVM

sada
i
ovdje

žuljevitu
vretenastu
i
čovjeko
mjernu

dugo
prstu
kitnjastu
a
kistu
ne
sviklu
antičku
ruku

mišlju
mogu
do
slikati

FIRENZE

Protok
neonskih
cvrčaka
Arnom

TERPSIHORA

u
tisuću
šara
leptirica

i

bremenita
jedra
južnog
vjetra

MIJENE

U niši
kamena krajputaša:
snjegovita i trudna usnula
– Madona.

Ni lecnut
ravnodušjem
pejzaža u kiši.

KAO MOGRANJ RASPUKLA PJESMA

moj naramak svemira teži
koliko nada dječaka u letu
od školjke do dúge
što polovi srce pernatog sunca
u očima galeba

od dúge do školjke
svjetovi zala glasaju vjetre
na trošnim strunama žala
cvjetovi milja odmiču misli
potočem bez cilja

moj naramak svemira teži
koliko duša pajaca – vraga
u kutiji pozlaćenoj
lutajućeg kazališta

KALIOPA

hoće
li
plebejac
sjekirom
pak
u
otežalo klasje

mûk

do
sljedeće
žetve
presušit
će
Tibar

SMISAO

u noći miševa
utni lojanicu
stopi kapke
i
krišom zaplutaj
put
okrutnih nježnosti
krvlju
ždrijepca

KLEPSIDRA

Jedan je pod svodom u očekivanju.
Odbrojavanje tame odozgo.
Za kopcima umrtvljena pretapanja.
Kružnica, crta, kružnica.
Bljesak svjetlosne magme niotkud.
Kap-kapi-kapi-kap.
I prelijevanje vremena.
Pod kožom blato rastače.
Jedan vodenu uru obrće.

URBAN TRIP, URBAN DRIP

morem posijani rađaju kristali
snježnog sina zmijskog krvotoka

paletom sjevera munjevito
drvoredom i trgom proleti
a konačište nije mu
na ovim stranama

pak
duboko negdje
u grobnoj njemoći vode
gizdavo mrtvilo luke ruke
ruke luke
otopinom duše minula doba
čamnu glad samoće domjesti

ŠTO MOGU

zarzati
rzom

zarezati
rezom

zarezom
,

A PONAD

I metak. I lijes. I Amen.
Prah moj je znamen.

Slik uz krijes je lijes.
Uza samokres KLIK! je slik.

Ni tane. Ni kovčeg. Ni travke pramen.
A ponad: pseći nabujak...
I za pokrov: Amen.

PRIMORSKI NOKTURNO

(1986.)

DA NISI ČAROBNICA

Bilo bi nešto u svjetlu
budno srce kamena
bilo bi žarko i više
lijepa i lijepa na obali
a neke lađe nisu u boci
a neki ljudi nisu mornari
krasna si i luda od riječi
dok sunce nježno dira
vodenu etidu prastoljeća

ČITKO SRCE

Sve hoda pored brze vode, suprotno
njezin tajni znak napušta boju i opojan zvuk
nastani me i preraste želja samoubojice
koji na svome jeziku sa smiješkom dugo šuti
a koža moja okamenjena kao da prašinu sakuplja

LETIŠ VELIKIM ZRAKOM

Jedna ptica zamiriše iz tvoje dojke i pada
kako divlje i glatko leti nebeski madež u snijeg
drugi parkovi pjevaju
druge boje sviraju
ljuljačke bi rekle ne! ne! ne!
uto buknu baklje ili šetači optočeni krikom

LICE

Mliječni put je rijeka je zvučni glečer jezika.
Tijelo se u čvorove vezuje, a lice postaje nepomičan zid
koji čuva žudnju kao golemi snježni hram.
Što je oko nego kladenac svemira i vrutak
iz kojeg teku knjiški netopiri?

NEGATIV

Ova je noć golemi negativ brojeva i slova
i tko da se obnovi u prazan vjetar ili priču,
čak razlista u smijeh?
Jer došlo je vrijeme zraka
kad kisik napušta kameni svijet znakova
kroz prste cureći u područje jasnih makova.

VOLIŠ PSALAM

U cvatu suncokreta
srce vrača
kano srce vrača
okrenuto ognju
ruke plisnu o nebo
zvonki Sibir budan zvoni
jatom labudova azur zvoni
u usta ti šapćem
mošusni jezik tijela
hoteć' da meni se svidiš
skladna si Litvanka

UNUTARNJI PEJZAŽ

Toplo krilo fabulu krije
iz koje ruka nepoznata
niz lavež ulice krene
u crkvi razorenoj
još me pogledi ključarke mole
i sve je opet na mjestu
sve oko naših riječi

CRNI SAN

To je toplo glazbalo lirsko
zlatna harfa u mreži tvoje slutnje
i slijepac
koji u tebi sniva
crnu pjesan što upija svijetle slike dana
to je kad brončano
oko svoje osi
prelomi se prazna knjiga
i svijet se osu u lepet spektra
nađemo se potom budni
u nekom novom snu

NOVA RASTEM

Nova rastem
bijela opet usnula
u smijehu zadnje kćeri
u oku davnih ili pticā
san se razlista i šuti voda
pa dirnu hladnu bajku
list
po
listak

TRAKLU, DJEČAKU

*Tijelo je tvoje zumbul u koji
Redovnik voštane prste uranja.*

Ima li misnik mlad
u tišini redovnice
koja teče
k nebu draguljnom
da spusti plahu riječ
u krv?,
lažni grimiz
sve lake predmete
nek' lizne
u igri tjelesne osmoze,
a zlatna međa duha
i tatarski dah jahača
u čunu plamenom
već klize u ništavilo

GRETA

*I opet tuđa sestra dolazi
U teške snove nečije...
(G. Trakl)*

Dok starci prenose sjećanje
na mudro feničko brodovlje
šutnja raste u oknu doma tvoga
jedan pokojnik i pučina
čekaju prvi zaveslaj
a tvoj dječak, sestro,
u tornju prebiva kristalnom
i njegovo tijelo još zvoni
mostom s kojega je pošao
kao tihi vodeni cvijet
ovaj je most okamenjena duga
ili crno-bijela tišina
posuta bakrenim krikom

Greta – sestra Georga Trakla.

TRUDNA I SAMA

sunčeve šaraju sulice
i ne znaš pravo kamo se s bijelim kano nada
tek rođenim djenut' ciganinom s ulice
a spravlja se kanonada

hej, vlasnice straha!
čuj kako tiho diše napušten pejzaž

MORRISON U KOLAŽU

U zboru
šuma se zlatno spušta
na pustu zemlju jeseni
pod kamenom zveči usnule zmije dah
a melankolična bruji kiša
i dijete golemo buja u tvome krilu
pa s nožem osvane pred majčinom sobom
brizne pjesma gljivara koji u ruci drobi
noć, tvoju dvojnicu i svetu potpunost

„Odjek“ pjesme „The End“ rock grupe „The Doors“.

DETALJ

Uklete ptice slete pod sunce punjene i mrtve,
osim male F/flore, nevidljive tvari iz priče,
koja pogled čini zlokobnim, a nove riječi nečitkim.
S večeri opet netko će ravnati simfonijom zla.

NISI NEBESKO

Mrvica kruha je
    šumski trag
dijete u čudu kupa uho
si li boja
    bijelo velo
si li priča
    iz mramorna oka?
traži oblak
    vidi led
mali led u čudu
šapne
    pec! pec! Boris
šapne
    diraj!
    i zauvijek usne

ŠIFRA SNA

U zvučne likove drobi se mrak.
Iz mene dvojnik mahnit od samoće
bježi u travu i noć, odlučan kao svetac
što razmiče mora i obale divlje.
Jedan mirisni oblak ispuni sobu
koja guta tijelo i krik.

Velike glasne riječi ne ubijaju.

TE SLUTIM

Slutnja je
onkraj bijele molitve
riječ da prhne
i više ne postojiš

Gola zvonarko! mrtva prirodo!

Kapne tihost kapne
u šareno krilo klizne
pjesme ili leptira

DEPRESSIO

Prsti vraćaju riječi u govornikova usta.
Šupljih leđa plesačica bijelu nogu podiže
u ritmu mojih muzikalnih pogleda.
(Šupljine, spremišta uglačanog zraka.)
Iz očiju nijemih šetača
roje se rječnici koje nitko zapisati ne smije.
Nokti mrtva heretika duži od svake noći
krivo i vjerno rastu u meso muškolike djevice
ili naprosto žene duboka grla,
gdje se udovi zapliću – možda konačno.

PUNI LIKOVI

Mužjak – uzvišen čovjek
u sićušnom zraku
ne zbraja loše s dobrim

Žena – uzvišena ženka
u Sveto vraćena pismo
(pokuca i otvaraš joj se)

Zrak je ravan i umnožen
u bezbroj punih likova

NOĆIM U SUNCU

Od vode i vatre ima
u čistu tijelu crnkinje.

Lahko tijelo, divlje srce,
gazelu čita kap niz boso oko
(da pijesak krotka dirne).

Na pitki znoj crnkinje
miriše svemir, a kap ga zrcali.

Užaren krajolik u život mijenja
sumračna pretkazanja.

NEMOGUĆA VJEŽBA

(Sever, Rubens, western)

Prva dvojica šokirana
a treće k'o da nije okrnjen sonet
i zlato zakopano u dubini muzeja
gdje onaj slikar još muze modele

šećer ispuni crtače
mirisnih krvotoka iz druge pjesme
i slatke utrobe zakrpane
sviraju k'o nov sonet
pomaknut do razine gipkih koljena

sa dna zbirke kulja
antički miris amfora
dok pisar šeta onkraj epskih zakona
zbog jedva primjetne ejaculatio praecox

a moj mali dečko ulix
ima užasnuta oka tri
koja stoljećima koksana rastu
u mreži teksta, u prašini troboja

POLLOCK

On lomi crni kruh
u kemijski čiste kristale,
još crnji u krvotoku
boji se aorista i duboke starosti.

Gusti rukopis i veliki dlan
podižu srce iz blata
u krevetu bijelom od nečije krvi
očima vraćaju smolu
i svetost svete knjige.

Koga li to iza leđa zovu Pollock?

KUŠAM NABOJ PISALA

Crnac je stidni svetac tijela
koje više nije tvoje
u svjetlost mu udovi sunu
kano grimizni slak
da obujme mednu kožu ženke
medna ruši ritmičko nebo
postojbine
koja si užaren pijesak
opna uzbibana kamena
i divlje su vode tu

DRVOSJEČE

(iza spuštenih vjeđa)

Sjedim pod stablom
iz kojeg tešu glazbala
i čekam dolazak snažnih
s glazbom u mišicama

Ja smjeran i spokojan

GALEB

I ne baš visoka
krila, marno tresu srebro
u hladnu mrežu krovova
letačice lete nego padaju
tako se mekana budi
daleka mladost glasova
metalni vokali guše
napjev pećinskog bratstva
usnulog pod antenama
na nebu tek nacrtane ptice
i jedan pogled upisan,
što li galeb rimuje
u pjeni brzih oblaka?

PLAHA

Ne moliš plaha jer diram
čiste note tvojih trepavica
gdje svaka vlas svira drugu sonatu
noć se lomi kroz suze
u sunčanoj kajdanci rastu
kristali bistri kristali
ide duša glasoviru
trudna moja koludrice
i ode duša

MAJKA I ZMIJA

U vlazi i plijesni
hvata se miris kišnih glista
i jastučnice bijele
grumen hladna oka
upija pogled što leti zrakom
kao slovo prastara alfabeta
a ona psiče u košulji šarenoj
i leglo njene dječice
uredno se presvlači
svaka je košuljica snježna krpica
na mome uzavrelu čelu
do uzglavlja mati
plače i pjevuši
neku (i)lirsku pjesan

VOLAK

Primakneš ga uhu
pa iščeznu sva čuda na koja si spreman

mlada mati još djevica
uzima zbunjena ti oca
i na žalu dahćući
on joj šapuće tvoje buduće
malo muško ime

HLADNE KOSTI

(Nescimus horam...*)

Živio sam da bih se vratio djetinjstvu
i legao pored svojih mrtvih

a moja udovica
noćas se s Kristom vjenčala pod zvijezdama
što mrtve i teške vise
o moje ugasle vjeđe luda proroka

sada kamene ptice i anđeli mračni
trgaju moj ledeni zagrobni spokoj

---

*Navod Krležina „citata“ iz „Povratka F. Latinovicza“.

NOVA

Tada, pak,
pisac upita:
– Tko je moj
najmiliji rob?
– Ja sam –
uzvrati vladar,
i to postane.

Jedna će smrt
zaustaviti svijet.

TOPLA SAM

Tiha koža tiho struji
malo dira lako nebo
uza sanak malo struji

Kada ljeto maglu roni
ona liže tvoja stopala

I kaže ti – ja sam zmija
a imam, vidiš, topao strah

SIVA PTICA, SMRT

Podigne jedno krilo
i ništa se ne dogodi
Kao iza smjerne molitve
prekrasnu tijelu žene
koja živi pod cvijećem
gdje moji krvavi nokti
samrtnu prekopavaju crnicu

Iz praznog oka potom
prečista se svila roni
u mali humak utopljena neba

I drugo krilo šušne
ali hladne kocke oblaka ostaju
iza krivovjernih mi sandala

S IZLOŽBE

U čudnu zipku netko je zbio
karakterna čela patuljaka
zrak uokolo škripi
jer bubri njihov starmali smijeh
kao šareni balon što ispunja odaju
bijelu tako bijelu bez ostatka
prevješena paučina metalno zazvoni
a žunin nasmijan visi kljun
desno dolje naš slikar
potpisuje se metkom u ukočena usta

TI SI ŠTO NISAM

Lik u liku sniva sve
patuljke iz šume i zmajeve
sa slika teku bujice
u gorama bi zazvonio život
dvoranin dirne glazbalo zla
i krvavi zamak odijeva kupine
znam da voćke vole tvoj lik
u začaranoj rijeci
k meni most

TAKO JE GOVORIO

Dobro je kćeri što te više nema
tu gdje ispočetka umiru već mrtvi
moje su ruke sada slobodne od stvari
pod našim suncem dobrim tek za san
zapisan u krvi
između tebe i ruku stavili su nebo
i još vrleti i vodu
a na hladnu dlanu nose tvoju praznu
poučnu i svetu knjigu
i neka je tako kćeri
reče pa nastani jedan star i pusti grob

SINTAKSA

Umireš kao leptir umreš
zove se jedna zemlja
gdje crtači više nikad
znaju žuta jedra
da plove drugi u pećine
da skinu lijepe zvijeri
kopljanik ne! bacač ne! trkač
a bjelokost hoće s kamena
jer silaziš u mlado lice
moj sin dira zemlju

ANTONIJA DUBROVKINJA

Na Orlandovu dlanu budi se opasani Grad
i svlači mire što se ruše i tope
kao sladorne kocke u jadranskoj čaši.
Od tolikih želja tek ostaje kaos
što zvonikom bruji umjesto ptica
u krošnji tajanstvena bajama.
Utkao sam tišinu u tvoje čarobne oči.
Pruživši ruke ribama i meni, progledala si
i smrti se opet sa smješkom utekla.

MALO PRETAPANJA

U tebi luduju sjeni mrtvih
od kojih jesam nebeski pelud
na usnama vjetra očev cjelov
i satenska molitva si
bjelina mirisnih jastučnica
sjedinjena sa svojim imenom

a bonaca sentimenta biserna
u školjci tijela ili lica
gdje je?

NA KRAJU

Primorski noćturno
kada grad odijeva razdrte barjake
s kojih kaplju boje
gole grane šiknu u nebo sluzavo
i zvučna zavijori krijesta noći
spaljenih očiju dijete
rukama hrli u svijet
a padaju prikaze lomača i zrakoplovā
svjetla su pogašena
i tamno je sasvim

U CRNOM

Radovanu Ivšiću

Dotakni me
kada zrcališ čudesno
vjetar šeta nečije vokale
topli ni crni oni kamen dižu
i silaze ne padajuć' pahulje snene
u pjeni svjetla se tope
ne diraj uljanu bonacu platna
da zavoliš sunce
ni budna gledaj i čut ćeš
praznu slikovnicu mora
i slijepe neplivače

PJENA BRZIH OBLAKA

(1990.)

JASNA PJESMA

Samo tebi još želim bez strahova prići,
jezikom starim i toplim,
jer srebren potok iz dosadne bajke
tek loše oponaša zvonak tvoj glas.
Podigao bih te umjesto oca zanesena
pjesmom svoga plemena,
i u slavlju nosio te visoko
pod mjesečev znakoviti slap.
Zato radije pastir budi, na oblaku
dijete, što duboko udiše tišinu uokolo
kao mlad gušter sunce.

MOJA PULA

Pritajena rimska zvijer
kao u zamku noću se puni energijom
pospano mnoštvo u modrom
jutrom raste iz velike sjenke broda
jak sam ako radnici glasno dišu
okupani suncem i iskrama
dok knjige gore ili se raspadaju
ista snaga umnožava zrak
u zamišljene grozdove slutnje
na ulici osvane starinski crn bicikl
a dizalice nekamo prenose nečujan svod
nad mojim Gradom gdje bdiju ranjena djeca
i s prstom u ustima još nejaka
pitaju za bolji razlog noći
dok se ponavljaju autobusi ponavljaju

SVILA PONOĆI

Blistava svila ponoći
dolazi iz šume koju osluškuju
jedan plus jedan grad
tonu u blagi sfumato tišine
orošeno čelo tame spušta snove
i razbijene predmete što dišu
u nekoliko kutova sobe
iz dječakove strave u mjesečinu
kipoliki rastu čempresi
i veliko uho od ilovače
oni sa srebrenim lop(a)tama
i zlaćanim sjekirama
vratit' se neće iz tame iz šume
dječak imenuje prostore

PLAČ

Oblik ne tone u mrak
ako nije ljudski
i koraci opisuju
svoga već bivšeg vlasnika
jedno nebo naleglo
na zvučnost čeličnih tračnica
nedjelja je uvijek dan uoči
preko dvorišta suši se
rublje umrloga
a žene plošno plaču
u jezivim nastavcima
matere pokopanih sinova

VEDUTA TRGA

Nečemu bilo bi nalik
da zvonik napusti trg
i katedrala
u krhotine mramorna zvuka
ili anđela
da se vrati bjelina pokretu slična
u času smrti što se tijelu vraća

psi iz loših knjiga
ostaju u pustoši grada
i ližu svačiji trag

lavež je stilem do sunca

ARKADIJA

Postoji slučajna kulisa vjetra
koji uporno gubi cjelinu
i gađa u lice crnim vranama
(netko ih je pozvao)
i postoji mreža u duši
besmrtna ribara
u desnom je kutu lovac
s okom na rubu smisla
i divljač koja će već doći
miče se vlasnik labudova
prokleti bijeli car i lutka
s mojim plešu tijelom
svatko u svome smrtopisu

PERUNIKA

Moja žena miriše na 1001
pauk još nije bitan
prizor tek čeka raspad
kosce i veliki zvuk
iz točke T moga tijela
žena i zvuk izlaze
ona bez usta s perunikom iz oka
(razlog više da krikne)
netko pleće grotesku
unutarnje geometrije
a scena usporena
sir i vino i kosci na rijeci
troše se u rukovanju
ne odlaze

PARALELNI SVIJET

Otrovni češljevi vjetra
u gustom zraku
bjegunac opet čeka svoje
s drveća skriveni suton
osvaja prostor kao čovjek
kad osvaja vlastiti lik
sluz i sumrak rastu
iz znamenja šume
a drvo jabukovo sada
živi u mjesečini
nebo zamiriše u ledenoj
krvi osamljenog koji sluti
paralelni svijet, rasap i hajku
u nekom drugom vremenu

U NJENOM SVIJETU

U njenom svijetu urlik slika oca
crna opsjena počiva u zvjezdanu prahu
a tiho obličje prorokovo
kroz klanac neprohodnu vuče kosu
golemo je bijelo stado njegovih
prašumskih obrva
kad obilna kiša obnavlja tamni cvijet
ona je potpuna i budna kao mati
volim njenu sjenku usnuo njezin križ

STRANCI

Volumen živi u sebi sestro
čudiš se da li gola od Rubensa dolazim
zrak se povukao u kutove
čujne smo ljubovce u postelji
i brzo se volimo nas dvije
dok raskošna strast postaje prizma
koja lomi naš dnevni sklad
zato više nemamo licā
samo prazna usta u sobi ljubavi
još kažeš da stranci (ne) postoje
pa duboko negdje jezik moj tražiš
da bismo na kraju opet povratile
kao kad nas ljube vlastiti očevi

RUKE

Zrak se opet okrenuo
a djeca su šutjela o zlu
i rasla kao tvoje ruke
jer sunce u tamne dlanove pade
ubojica gledaše iz stvari bliskih
živ iza tuđih riječi
drugih i tvoje ruke ženko
tražile se u smijehu ubijenog
poput molitve i kletve
pokreće se zrak i malo lice
ostari u tajnom prédjelu priče

PSEĆE OKO

Pseće oko oko mene
sláže svoj mozaik
od neba i maslina
kao davni Libanon

more često prestaje
u rasporedu zavičaja
a lirska hvála bilju
nije izvan sumnje

uto dođu skulptori
i dugo se plaše kamena

LEKTIRA, ZAVJETNI KOVČEG

Znaju o tebi
čije ime dijeli
crna crta odmazde
tanak skelet grada
i štošta u očima
nevine dječice

opisuju kovčeg mraka
s prozora bačen
u tekst govornika

zazvoniš s licem
na pola koplja
okrenut brašnu
rasute pustinje

ti si bolest sunca
i njihova intimno
prepisana lektira

U SUTON SE SVLAČIMO

U suton se svlačimo
s nebom
kad se more povuče
i rakovi sakriju
ruke nam buknu
kao sunčani krugovi
iznikli u pijesku
naša su djeca
crtači
mirisnih krvotoka
i kuća je naša
svih obala dom
dok za njome idu
prazni gradovi
a crni svirači vole se
na žalu od pozlate

KONJI

Konji su naglo postali bol
a bolesnik ukida datum i pismo
polovina sunca je / nije u oku
galeba sličnog lovcu kao dlan
otvoren i mokar
od pogledā tople divljači
plod se vratio velikom cvatu
pa stih tu galopu pristaje

KOŽA

Još za koplje
dublje pada noć
u svoja opća mjesta
preko rubova odaje
i njegova tijela
sporo svlačiš umor
zrak se protivi
dodiru blage ruke
u sjenci gipka rasteš
kao mekana mahovina
a kožu više ne diraš
jer već si je svukla
knjiškom žudnjom

SILAZIM S PUTA

Silazim s puta
kao s uma lijepo
u kupine čedne
katkad kroz vrtove crne
u predjele čudne
moje bludnice
smijeh bukti kao lomača
na trgu raskošna
krošnja amblemā
ili
tihi krvnik novih riječi
ili ludnica i kušnja

sa uma silazim
kao s puta u kaos
gdje humak skriva
i grob i počelo

POETIKA, ODJEK ZEBNJE

Možda ovo ne dolazi iz krvi
prije iz kutije, dobre i čvrste.
Lišće kestenovo ne spušta se
u lice čovjekovo, niti se stada sjurnu
uz večernju pjesmu gladna pastira,
kroz koju mjesec struji i siđe.

To smo mi, takvi, i drugi netko
zatvoren dugo, nepovratno.

REYKJAVIK

Sinje strane svijeta
premještene

oči nas čitaju
oko stvari zvonimo
u kristalnim rukama
mrtvi kad okrenu stranicu

na jastuku prelistan
Reykjavik

pomiču se
ticala i ticala
obratno

IZABELA

Góngori

trajno voli svoga pisca
daleko iza priče
mala F/flora i pjesnik Luis
ili kameni hrušt na staklu
razbijena cvate njena sjena
i zlatne sandale kupa
crna pjena dana
a moj zvižduk
sva zatvara vrata
na koja ulaziš
pak luni slična
prostor gušiš
između sebe i vjekova
uvijek iza priče
kao križ svijetli
i kastiljski smije se
udvojeni fosil značenja

Osobni „odjek“ pjesme „Izabelina postojanost“ Luisa de Góngore y Argotea.

RITAM CVIJETA

S prvim suncem
zatvori se,
tijelo žene.

Prvi sumrak
vreba, vreba,
tijelo žene.

Da čudesan li
svat, čudnovat,
obrnuti cvat.

OPTIKA UHA

slušao sam
jednu ženu
neispisanu
poput
tirkizne
pinije
ili
mase
užarena
kisika

utrobom
grijalo me
i mirisno
šumio je
Schwarz

wald

JEZERO

s jedne obale voda gleda u se
hodam sučelice svome tihom obličju
koje više traži
paralele premrežile bešuman putopis
i suton nekad pada okomito
zamišljeno jezero izlazi kao mokrost iz vode
osušena je ruka nad maštovitim papirom

JUTROS, MALA FLORA

Sve se vraća s noćne šetnje,
sve iz tuđeg vrta:
i soba izišla iz grada, i grad.

U daljini zbila se bijela stada oceana,
a nebo ostaje na rubu polja.

S noćne šetnje sve se vrati,
pod sunce, mrtvo: osim gredica,
nevidljivih mojih gredica iz priče.

Zemlja napeto diše, i zòri grožđe ivanjsko.

ZEA

Meridijani

vikinzi zvone visoki u meni
dahne pa u zemlju napetu prhne
Hammerfest

odmotava se klupko hodnikā
zidovi se dotiču kao crtači
krvotoka da apstrakciju skuju

možda sam nečija harmonija
ili suglasje prešućeno

a Zea je sve ono drugo

PREPJEV ALKEMIJE, VJEŽBA

lepet i sokovi
šiknu iz bijele kože
što udiše krajolik
razlivena utroba
čiste kovine
i lica rastopljena
zaiskre u mraku
koji zaobilaziš
u snu gdje pljusne letjelica
ili posve čujno
ovalno zabrodi otočje
u javi
kao tromost u boji
voćaka
zamiriše slutnja
a kroz tebe
teška kapnu krila
u toplo srce
mudraca od kamena

ORAO

(fabula jedne freske)

Do granice
znamena i znaka,
nešto ima smisla:

Crveno ga dijete
nacrtu u pijesku žala,
i imenuje strane svijeta.

Ratnik zaboravi pohod,
kao zmija kožu staru,
i zaljubi se u žubor
svega što je modro.

Bijeli vrač
nasluti dolazak smrti,
i u vrlet miran pođe
među gnijezda prazna.

BILBAO

Arak preraste svoju simboliku
prazan
i bijelo nikne oko značenja

ne vide oči
ljude
hladnim zrakama vezuju za kose

dok igle bodu ledeno leglo nebesko

opiši me kako pišem Bilbao

BEZ NASLOVA

tražim gdje svaki je prodor
nova ruševina

u razorenom
nova strast ljulja svoje temelje

buduće smo crkve
u kojima već zamire akustika

KROZ POLJANU

Kroz poljanu odmotava se
nepoznat, sinji put.

Otrovnici slična, svjetlucava rijeka
vrluda posred surih usjeva.

Šareni leptiri plamtećih krila
po nama padaju, žarke sunčeve suze.

Ugibaju se trava i cvijet;
u sebe zamotan svijet.

SNUB

geometrija srca
i razumski vrtovi vise
s njihaljkama i *bretonom*
među betonskim gredicama
s modrih dojki marmelada
u posteljicu kao pjena
uljuljka se mali *trakl*
i šuška sisa oko slušna oka

STOL

U rukama nešto puca ili paluca
dok prsti crtaju krugove

pogled na svijet je pogled
(pomisli)
a stol je čvrsto uporište
zatim steže reljef
u klupko svoga dlana

hiromant ili gmizavac?

STRAH, DIŽE SE NOĆ

I zaboravi grozdove,
svoje modre i zelene
oči u polju.

Tiho obličje zaikri
putom, kojim bi tek
pošao.

Noć se digne i ostavi
strah, tvoje oči crne
u polju.

ANATOMIJA, ANATOMIJA

renesansa
tajnu točku tek slutim
u tišini volumena

lecnu se misao
i crtež rastvori preda mnoom smisao
vretenasto divno tijelo kao dimno velo

onkraj pisma
seansa

DUBLIN

Svuci sve svoje da se prestanem smijati
konačno

vrijeme je
zoveš me rajskom pticom
a daleke tvoje riječi brišu stakla

Dublin!
u snijegu vrištim jezikotvoran
s očima na praporcima

ljulja se ulica kao da ću njome proći
zapregnut ili odjeven

DNEVNIK

Izjednačujem se bojom i oblikom, a dan još miriše.
Gmizavac u prašini potpisuje moj krvotok.
Na sva vrata žene ulaze i guše prostor
između djevojčice i krvi usirene na seoskim kolima.

Moj zvižduk vraća crno raslinje i vrt dalje živi u sebi.
S nebom ptice vjenčavaju potomke, a dan jednako miriše.

Bit će večer puna gazelina trka, večer mliječna romona neba
kad mučenici tiho mole pod magičnom kupolom tajnog hrama.

GOST, ČA BLUES

u
obojenim
vratima
između
punog
i
praznog
sata
pojavio
se
netko
drugi
ali
ipak
bijelac

HOMMAGE

Cijedi se iz dlakava uha

ona je crni asfalt
zaliveno tijelo koje možda čeka
ili smola niz lice sisavca

sjenke dolaze jedna drugoj
ususret žitke palucaju tračnice
a on gnječi tubu sna

s usne ne kaplje tempera
oko majmunsko iscuri
kroz mahovinu
što fasade odijeva naopako

a potom
u ljetno podne
nasmijani osluškuju rast tišine

DASKA

Razumiješ me, veli, jer ne znam ime tvoga Peruna.
A valovi su svi moji ljubavnici jer neću, ne, da me ti voliš
ni posljednji ni prvi.

I možda baš zato na brzoj klizim dasci intime
između otočjā i biblijskih voćnjaka,
uvijek na granici grijeha i smijeha gdje skrovitost,
ni kada smo budni, među nama ne spi.

MIMOHOD

U nepoznatu rijeku možeš ući
višeput na istome mjestu, dodaje.
Okupano lišće i mi klanjamo se tužnoj povorci.
Odasvud nešto dopire.
Putnika, ili stranca, nose
dok on u lahor laje svoju religiju.
Vuku ga, zapravo.

BLOK BR. III

Psi su vjernici, dijete govori.
Onda kredom nacрта krugove:
Masline su masline, pomisli –
Oduvijek za sječu. Nisu maline,
Da bi mu potekle sline.
Alpinisti vodenim bojicama,
U bloku br. III, trasiraju prirodu.
Bez njuha, zalutat će.

VESLAČI

Prešućeni, veslači broje godine svjetlosti.
Kristalna korablja osvajača:
Stari majstor ulja fiksira zamah oluje,
a ljupke božice podjetinje zbog čudesne cedrovine.
Jezik ostaje u korijenu, u zadnjoj riječi vojskovođe.

KORMILARI

Šute divlji kormilari; kaktusi
rastu u oči, a voda (voda) iz dvaput dupla dna.
Ostajemo bez golubova, baz sakupljača
akacija i još nekih besmrtnika.
Ribe nestaju prije latinskog krštenja.

FOTOGRAFIJE

Mahagonij i školjke žive oko krivih pridjeva.
Jedino pijači olova ljubave s užarenim imenicama.
Fotografije djetinjstva poražavaju:
slični kopačima bisernica
iz sintakse strašna milenija.

PROBNI SNIMCI, 1968.

Ošamućeni, javno starimo:
trave iz pepela, kokosovo mlijeko,
hrvatske diklice – morfološko busenje.
Pred sobom starimo,
i dalje pravimo probne snimke.
Prešućeni osvajači praznine;
naše je mjesto na nekom drugom kopnu.
Možda, ipak, samospaljivanje?

SANDUK

Kamo gleda moreplovac?
Jednu stranu svijeta imenuju zavičajem;
dišu sjekači trske i čučnu u tihi krug.
Kamen se razlista prije svakog glasa, i zatvori.
Kao sanduk od ebanovine, koji čuva nečije moći.

CITAT IZ SIRAHA

Iz svećanih vlasi izlijeću košuljice mrtvih leptira.
Od njih se vihoran oblak roji. Ovako im, potom, reče:
Pogledajte očima svojim:
Kako sam se malo trudio, a mnogo spokoja stekao.

BRODIMO

Brodimo u znaku vage
lišeni egzotike ploda.
Kad stvari ne mijenjaju imena,
gledamo ih drugim očima.
Slova vrtlože pijavicu.
Semantička pijavica siše,
usisava nebo.
Nastanjuju nas jastozi.

NOTAR

Bjelina dnevnika preplavi more.

Gušćje pero oboji dubinu.

Brodski notar, kao zvonar od podnevna zvuka,
s vremenom poludi.

Konopci vode sidru i zvoniku.

FENIČANI

Feničani, pohotni kakvi već jesu, oblače stara jedra.
Rađaju se i umiru, mladi. Ne stare, ni pred sobom ni javno.
A drugima spaljuju bajke što pričaju o brbljavim zrcalima.
Na kraju, obično se daju morskim psima. Takvi su oni.

KOPAČI BISERNICA

Kopači mladih bisernica kratko žive, kao fonemi,
tijelom režući sintagmu teške i guste vode.
Dažd je pun njihova ushita. Dišu u brzu neprohodnu kišu.

ALELUJA

Golubova djeca,
čiji su stihovi nalik platnu jednog Maljeviča,
koliko mi znače? Odazivlju se samo na tiho
“Aleluja” – i smjesta ugibaju.

ZVONA

Majci, uskrsni san

Premještaju se
strane svijeta
i meridijani te oblače
u Kristovu.

Bezbrojna se
jate zvona, poput
mrtvih ptica.

Vijenac slušam
od njihove pjesme,
koji te s nebom
vjenčava.

Zavazda.

MRAVINJAK

Iza katedrale mira – sve je:
na groblju starih zvona usnula je glazba.
Odbačeno sunce, zatim, mramor rastopi
ili kamen zavičajni,
i veliko nikne oko mravinjaka.

RADOVI NA NEKROPOLI

(1996.)

PALIMPSEST

I leptir me bijaše nastanio
Zrcalni mirotvorac
Admiral ljepokrili
(Pyrameis atalanta)
I hitro prerastao blag
Moje pretrudnjele oči

Ribe još samo mudre
Postojale kao letačice
I glatko tek zašle
U zabranjena mjesta

Svakim veslom galije
Da li još voljeti
Putenu ili smrtnu vodu
Tuzi beskrajno sličnu
Sve kao da bih se pitao

A što sada samoćom
Od sebe hoću
Baš sve nesputano
Što se ne očekuje
U vremenu ničijem
Može li ipak znakom biti

Nešto dobro i lijepo
Makar drugima krotkim
U meni koji zauvijek počivaju?

O SUŽIVOTU, PUŠEĆI

Čim veliko bijelo A
jer puši nam se astor
razbije miris tišine
kao bivši anarhist u pejzažu
on zapali slobodnu misao
da se na takvoj vatrici
svi malko ogrijemo

od knjiga i suza
ili od kristalā dobrih namjera
na drugoj obali kuću bi gradio
i rado savio dom

pratnju otpušta iz svoje špilje
lake kupačice sparene sa stadom
kao kad bi Polifem zažmirio

njegov pogled ponekad ne postoji
tada maslinici narastaju
i bura samo što ne prokuha
a u krošnjama bdije naslućaj
snomornih već očiju

dok bližnji još topli sanjaju
on budi potomke
i jutrom opet brižno prati
njihov prvi let

vatreni kakvi pak jesu
previše se bliže suncu
i oduvijek tako

a on pred šator čučne
i tu spokojno zadimimo travčice mira
kao na početku neke klasične pjesme

njegov lirski subjekt i mi
u kakvom-takvom suživotu poraća

PRIČA O SNIJEGU

U pozadini ubačenog kadra
koji ću možda vjerno iznevjeriti
orgulje bruje i diže se vulkan

uvijek kada prolije svoje kipuće boje
zaludu nas hitri pronadu
zamrmore
pa bijes iskale na izmišljenu pepelu

a tko su oni uopće
odavno ne pitam se više
tek bodro prišapnem si

ne
ja ne smijem zaplakati
niti bih nakon svega mogao

moja soba još je otvorena
zaboga
ali svi radije sjedaju u pokošeno
i zamišljeno zoblju klasje
kao prave pravcate trešnje

između šume od sutra u bijelom
i edipovskih šumova noći
s brojalicama u glasu
djeca skupljaju voćne koštice
u smotuljke ih vezuju šarenih želja
i čakavski oporo zaplaču
u krilima zavičajaca poludjelih
od otrova žestokih posebnosti

iz mojih usta još ovaj put
nestašni polijeću oblačići klasična stripa
ili baloni jeftine sapunice
u kojima ništa jasno ne piše

ali ipak
ima tu neka ćelava ženska
i smije se izrazu budućeg mi lica

umjesto obrednim pepelom
eto nas dvoje golišavih u prvom planu
gdje umalo pa ljubavnički
posipljemo se pahuljama prvog snijega

i dobro je da ovo ne snimaju
jer upravo odatle nam blagdanska
gotovo svetačka smirenost

ORAO KOJI OKLIJEVA

Čini se da i njegov ritmički dah
u zaleđenu zraku
trenutno stvara trenutačne oblike

još kada bi postojalo staklo
smjeli bi se po njem kao risati
neki novi znakovi

osjećaju ga
on misli drukčije
plače kada se drugi ne usuđuju
sanja dok ostali jedva spavaju

i otac je ratniku i vračev je sin

žene se zato ne štede
djecu mu u pregačama između zaziva nose
a na čelu bóre od preduboke šutnje

zatreba li
poglavica će glatko razbiti
izmaštano staklo
da se tko pišući ipak ne bi porezao

kad pomisli
kao da je rekao
kada kaže
ma što li je tek pomislio?

u predaji još stoji
kako suncu mora okrenuti leđa
dok se podložnici nijemo razilaze
džepove kamenjem napuniti
i u vrlet poći među ispražnjena gnijezda
ili radi zavjere prazna

ako li odmah ne poleti
ostaje Orao Koji Oklijeva
zauvijek

a jedan dječak
eno već sjedi u pijesku
i kamenčićima razbija zaleđeni muk
to vježba

sred igre obilježene dječice
koja oko njega plaha
bezlično glume skrivače

izbrazdana i kvrgavo jedna
kao pod budućim spomenikom relativne zbilje

TRENUCI VJERE I SLABOSTI

Trajanje u lancima
zveketom jeke i zabranom pomaka
korjenito ubija

zato su valjda i moji drugovi
sve hrvatski dečki svileni
plemenito iz pijeska ustali
i na brzoj kliznuli dasci
jednoga običnog sutona
ili dražesna smiraja
koji mladosti još ponešto znači

moji prijatelji dobrih namjera
neprisposobivi moji
po svijetlim stazama razasuti

i sada kome da mahnem
tako osamljениčki vedar dok
na kućnom pragu vježbam izdržljivost
a zakucani prozori škripe
od bujice prastarih riječi
koje ne zaboravljam
pa čvorove vezujem na rupčiću

iz prizora ipak veseo izlazim
s mašnicom svečanom
te napola obrijan
pod pazuhu skrivam škatulice
ukrasne i šumeće
za slijepu mi dragu
i njezin prvi javni
vjerom ozakonjen porod

zaplakala naša beba
iskusna i izabrana
(nosi sva imena mojih drugova)
sa strujnim pletivom u kosi
i ključićem oko vrata
da ne bih se brinuo
o stezi ili odgoju

pa sada
KOME
da mahnem ovako radostan?

NASLJEDNICI

Harmoniku rasteže nepoznati
zamućena pogleda
zaluđeni Trojanac
od čijega cereka pucketa
izdajnički zrak mašte
najnovijih poslušnika

strpana u našu prošlost
sa serijskim brojevima na zapešću
tek rođena djeca
burno se bojovna razmnože
u slabosti vjere
kao vojska pod ocjelim kacigama
uvijek u mokrim krevetima
i poput ozbiljnih vođa
pregaze bučno sav naš bivši krajolik

itekako temeljito

i premda ih tuđi sinovi
stasiti
u kolijevkama smrti preklinju
milosti više nema

pa ovo nije vodvilj

OTUĐENI PČELAR

Trudim se oko vatrene kuglice
koja u truhu raste mi
sve dok ne postane košnicom
tada zijevnem
i lansiram rojnicu borbenih pčela

ako li je glačalo pri ruci
zagrlim ga intimno
kako me poklič ratnički
ne bi isuviše zanio

pečena koža pak ne štavi se
nego ostaje u priči
o veselom papučaru
i udovici nekoj prpošnoj

sve ljubavnike
osim mene
ona značajno pod pupkom uštipne
i medeno im tepa

a moje su pčelice-radilice
u takvoj igri nevješte

i naposljetku, što
bi li naivno bilo i opet
istu nemoć potisnuti
u priručni viganj vatrene kugle?

DOMAĆI ZAPIS

malena čakavka
ukorijenjena maslina
jedara punih nade
i mjere zavičajne
iz prikrajka vedro će:

*ne znam
što bih s tobom
a volim te*

i sada
prometnem li se
na tren
u glagoljaša
jasna programa
i vjere tvrde
bi li i ona
nevinašce
zauvijek pobjegla
pod plaštom zataje
zar bi mogla nestati?

tako sam se
naime
doskora pitao

DRUKČIJA PJESMA

Da je ovo tijelo još njegovo
nosio bi svoju nježnu kći
od tihe jeseni svakako tiša
iz njega bi u bučan svijet

jer vrljih novih junakinja nema
dao bi joj ime lijepo
onako starinsko, mitsko
da je barem u dubini srca živ

i ova usta njegova da su
čula bi tek
što jezovita je a ljepša priča
o plodu iz tijela muškarca

srce mu kao tvoje
ali toplo i smjelo
kao pod kopitom bivola tuče
jer kroz tekst bi ovdje rado i oni
sve lovci tisućljetni
iz tmine stado porođeno

a možda je on ipak trudan
ženo
jer nešto njegovo ipak brzo raste

PLIŠANI ZEČIĆ

Bijaše to nekoć
u vrijeme redarā
kada se knjige listahu same
i raspadahu prije svakog dodira

sve rjeđe doplove mi danas
oni snježni oblačići zavodljivi
oni čarobni pramovi
u špekulama i ne baš ružna djetinjstva

imao sam tako jednu izabranu
sa zlatnom ovčicom u staklu
i dao je mučaljivu prijatelju
koji je u mene jednom
plišanog zečića zaboravio

tako sam
darivajući
spretno preskakivao
sva njihova dežurstva

a on je
vele
ponižen i ugaslih očiju
postao svjetskim prevratnikom

e sad
zbog igračke možda
ili posve nejasna mu podrijetla?

LAŽNO LICE POKORE

Ni u čije ime ruža
ne otvara latice-stranice
ako ne mora

sine

ma boje se vladari
i najdaljeg im gavrana
kao iz
Van Goghova Žitnog polja

jer prokleta ptica
lako očovječi
pa s katedre
ili sa tuđeg oltara
strogo provjerava abecedu

tada oni
s prstima u nosu
usplahireni
ne znaju jadnici
ni kako se zovu

lažno je takvo lice pokore
smiješna bahatost živih
zatvoren krug je neshvaćanja

a što sada odasvud čuješ
to šutnja je umornih šaptača
pod stolovima svečane akademije

jer bose im noge podaničke
otrovan miluje sag
od neodoljivo mirisnog satkan
i još karakternog trnja

BOREALNI NARCIS

(umjesto autobiografije)

Svakoga jutra obredno
usmrti se temeljito
pogledom u zrcalnu zvijezdu
poretka tišine

hobotnici najsličniji
krakove i ticala spušta
među ljudine
čije sluzaste oči
površno čitaju
njegovu varljivu prazninu

izvan sebe a potpun
kano cvijet u polju
zadnji sklapa latice
bratski primivši noć
koju suncokreti opet neće

DOKLE MALENI RASTE

U mrtvoj prirodi srasle dvije naranče
šute daleki topli svjetovi

oči polivene vapnom čistu ispune mrežicu
i najdublji pogled sklizne niza štap

očinske polete suze
leptirići i ptići
a mali ih lovac već zamišljeno slaže
u priručni bestijarij uspomena

u gorućem pak klasju sa slike nasuprot
nježno zatitra tek sjenka blizanca

KRHKA JEZGRA

I opet se knjiga otvara
na onoj tvojoj stranici

. . .

sićušna tijela nebeska
kako su sjenasta
netašno i čedno
oko šarenog lebdjela
moga stupa
ili znatiželjne tišine

prelistani mi smo
jedno drugo sklopili
u tvome položaju
krilate ribe božice
s malo vode razlivene
na mjestu moje kože

. . .

ne čuvaj se
vatre
nije tvoj put
istrule knjiške čežnje

u ljuveni još nećeš
pepeo

KRISTA, ĐAVOLJE SJEME

Pužići tvojih bradavica
neusporedivi su i
progone me, crna Kristo.

Draga sjenka moje kuje
šetnicom hitro promiče,
dok opet u sebi krvarim
pod kapom mirisne lipe,
blage družice lipnja.

Jedan tek jarbol promiče
daljine (raspelo) daljine
i varkom krasi vlasi
tihetihe poljane morske.

Nešto maleno i nježno
resi te na žalu, na prsima
sitna ti ga zibaš –
ne bi li stasalo i ono
do osjećaja tople pripadnosti
jantarnim svjetovima naličja.

Dakle, čitaš li me bar sada,
otmjena đavolice potaje?

VIŠNJA S NEBA

Raste, raste, raste prema zemljici i utone
pa: tok! tok! tok! – unese pomutnju među angjele
razuzdane u smrtnoj vodi.

Koji rajski prizor, kakva gužva...! – pomislih glasno.

Kadli: took! – i filmskim trikom, evo, unatrag
oko koštice šašave opet višnja bubri;
do projekcije će li dozrela biti?!

Stoga: za svaki slučaj – klik!
Neka je malene, ma nek' mi je baš ovjekovječena.

MALI SVJETOVI

Skutrena iza uha –
sitna, tako drobna,
ne znam jecaš li to,
povjerljivo li dišeš?

S vlasi na vlas,
potom, čila skakućeš
u sve bjeljoj mi kosi.
Tu igrala bi se skrivača,
da nisi jedina.

U naručaj uzimam te
i milujem slatke
točkice, bubamaro,
zlatovita i umilna
božja ovčice.

Rukama nebu hlepim
kad jedini na razmeđu svjetova
ostajem.

Zato ružan rukopis
lažnom dječjom poetikom
i ljubav skrovitu
ovime težim iskupiti.

LEDENI PAKAO

Valovlje, gledaj, preko naše intimne staze
prelijeva se posustalim krijestama.

Ono crno stijenje, zmijogojno, poput mračnih anđela gorčine
pjeni se zvukom prije svake čežnje ili dodira.

Urasta u se utvara i opet srasta sa svojim naličjem apsoluta.
Tu presvučena je i koža smisla pa blizina jedva ostaje daljinom.
A ja džepove još punim sipkim prahom prajezičnog hrama
koji guta nadobudnu jeku nemušta govora starosti.

Preko mramorja počinka sad, gotovo kipolik i do zagroblja
zatravljen, presvlačim se tiho u osami blijedih uspomena.

LICE NAKON PLAČA

osobni „odjeci“ F.S. Fitzgeralda

I pluta mreža godinā.

A tek dječji žamor,
čvrsto zapleten u paučinu,
kako bi slatko krasio
kutove istražne sobice,
samo da grafiti provide se
kroz ustajalo vapno.

Onaj zid smiješne visine
još nas prepoznaje,
pa tvoja ruka što hlepi
nebu, i nebom
bez ostatka ječi:

“Nemoj,
ostat ću sama,
sama ću,
nemoj...”

Pred sjenom stoga šutim
dlanova plahih, ja ovakav:
kugla smisla ili smisleni čin.

Kada bolan otkrivam sprud
sjećanja na budućnost,
kosu mi napušta šaljiva
vuga, nestašnica mala mala,
a pjev joj sipak poput lica
nakon plača – koji trebam
kao disanje, ili suhozid
prije tople jesenske kiše.

Od dosade, napokon,
ovdje i sada
vlažni paukovi
nijeću se uzajamno.

Eh, ti pauci neskloni pouci,
i taj strah da ne iščeznemo
bez ostatka u drugome!

MEDALJON

Ona nije nego
čaroban prepletaj
nade i nade,
trostruka otajna šifra
i naga uživateljica,
kao Egipćanka obrasla
planikom ili kupinama.

Kako samo odzvanjaš
pod bogatim stolom
tražeći još mrvicu
stare hrabrosti
da pokrene lavinu,
pjenasti domino prirode.

U vrućici bunila
ipak čuva te
još samo ovalan
secesijski medaljon
s njezinim likom,

najljepši profil na svijetu!

DUGO JE TVOJE DOLAŽENJE

...bljedolika antička strasnica,
a evo i mene, opet, u skladu
s Bogom (radostan Ga zazvah)
i sa smrću još traje ovo naše
šumeće raspadanje dvojine.

Cjelov oskoruše, klizaj jezika
kao po dlanu, u panj me vraća
preliven tunikom paučine, u dom
iskešena legla surovih što se
ovostran žurno krste poskocima.

Starinska mi ti.

I ruke sljubljene u očaju, i
slika o rukama kao spremnih
na molitvu, jedno su i jednako,

ali nipošto isto.

Boliš me / ne boliš, mudra
jadranska amforo s paučinom
o liku klasične plesačice,
i šumeći tvoj dodir pomiče
prvi sarkofag drevnih riječi,

gdje zdvojan nisam;

taj pokret ipak nastanjuje,
a ova slova s ticalima jarkim,
konačno, tek roba su koja
kamena i jezivo hladna gnječi
već umrtvljene tiskarske momke.

Iz kipolike ti uspavanke, napokon,
čujno klija ono staro dječje ludilo,
ili zapršti valcer osunčanim papirom

kada se očima ovako glasno ubijamo.

I TKO DA SAD CJELIVA SJENU

Makar i njegov bio
taj ratnički krov nad tvojom glavom,
u hladu biljko kućanice,
sveta je, jao, sveta stvar.

Zato je čovjeku možda bolje
sve započeti od svršetka,
u novome gradu još nepoznat
ili do gole mržnje nepriznat.

Samo ne znam tko bi tada
s tobom obljubljavao oblake
tik pod kožom koji te tiču,

životna i skladna vilo,
netom sjenovita a jur bivša!
Od koje se ovako táman
dadoh još i zatraviti,
sav raspisan u nježnosti.

Kao da glavom nimalo ne svjedočim
nečije pustolovno ruho iz pedesetih.

MIZANSCENA

Gradu odjenuli zakrpe kao pobjedničke zastave
s kojih se cijede boje.

Golo granje jeze u nebo šiknulo
i zvučna zavijorila krijesta pakla.

Spaljenih očiju dijete će rukama u svijet,
a u visinama krađu se prikaze lomača i zrakoplovā.

Mi smo istom svijeće u oknima upalili
da tamu drama srca ne proguta baš sasvim.

JESEN S VUKOVAROM I TIŠINAMA HRVATSKIM

Što da činim s besjedom
U grlu?
Što s riječima potkožnim?

Da vjerujem?
(Još nikada tako sam
U običnoj sezonskoj kiši?)

Gore u našoj ravnici
I ovdje u jednom čovjeku
Nove i nove legu se jame
Iz diluvija bezimernih.

I nikada prije,
I nikada više takve samoće
U običnoj sezonskoj kiši.

Ali sve, baš sve
Kao da je malo,
Jedva iščupano
Iz krvave kaše mržnje;
Iz samih ralja
Samoubojstva.

Zato nad svime zdvojan
Tek iz sebe cijedim: *Ništa,*
Braćo moja, ništavilo...

Na vijest o „padu“ Vukovara 1991.

NEOBIČAN MIRIS PALJEVINE

Pod sirenama vjekovlja
Iz plijesni šturih ljetopisa ničije baštine
Iz povijesti koju pišu dok je brišu

Buknula su ta tijela zaljubljenih

I sad hajde reci kako se ponijeti
Kada ne znaš je li kenotaf pouzdaniji
Od živoga blata umrlog jezika?!

ZOV ZAPADA

Sinje strane svijeta
Iznova premještene.

Oči nas lako čitaju,
Oko stvari zvonimo
U kristalnim rukama
Svi naši mrtvi
Kada stranice okreću.

A pomiču se
Ticala i ticala,
Samo sada obratno

– Jer na jastuku
Kao prelistana leži:
„Hrvatska za strance“.

RATNA PJESMA O LJUBAVI

Hrbat ljetne šume
Sadreni tvoj lik obrubljuje
Koraljna kolajno sjete

Eter noćnih vijesti šumi
Krvavim poljima uzbibane heljde
A zvonjelice tugaljiv pletu vijenac
Prhke nam nade ali ustrajne

Na suncu sad gušterica raste
Crni se pjesan zbora cvjetno mladih cvrčaka
Crne se osjećajni labudovi
I pjennom se more crni
Koje bih samo s tobom mogao prevariti

Koraljna

PRISUĆE

Podilazi nas i zaleđuje drobne grozdove znoja
Inje jeze hvata se za svaki pogled i urasta i srasta
I taloži dublje dolje u špilji duše

Vjernički još mrzlo odzvanjamo srsima polarne jeke sumnje
Mi sablasni dvorci u čijim odajama golemim prapovijesna kaplje
Voda, voda

Voda što raste nalik strahu ili zebnji pa ruje u nama
Grčevito ruje plodno trošeći grumenje smisla

Još i lažno zasvjedočimo
A neman, ta neman netremice vreba
Kao da oduvijek ne prebiva tu

PRAH MISLI I SJEĆANJA

S djevojaštvom obitava
pa uzleti miris čempresa
i preslica juga
luckasto poigra se
zimzelenom vlasuljom
posljednjeg počivališta.

Žutike i pčela roj
pod nijemim uresom neba
od pamučnih krošnja,
odakle tu i tamo sleti
po rasporena ptica.

U meni još ječi
začudan susret predaka:
likom bake i unučice
iz tamo nekog stoljeća.

Njihova sam načas
kao obnovljen cvat
koji ne žeđa kiše
ni suza, da oplaknu
pramen mlade mi kosice
sred albuma uspomena.

I tako se igram, sluteći
grobare što stalno posluju
dramatično punim lubanjama,
sve bez riječi ili milosti.

A sladak je nered
šarenih lopatica,
poneko zrnce pijeska
u tijesnoj postolici
i žagor marnih poljevača,
nakon zadnjeg mimohoda,
uvijek za nama tu.

ISKOPINA I

Pralje velikim plahtama
izvlače prezrele sinčiče
koji u lagunu zalutali
dojahaše na paucima morskim.

Pomiješan sa zvonjavom pristalih
žarkobijelih tornjeva seoskih,
zvonak vrisak oslobađa djevojčicu
tako samu u očevoj radionici;

prizorom još gospodare
buduća šuplja zdanja
i vapnom naglašena lica
mladih gljivara s diplomom,
pogleda jestiva i tekućeg.

Počivamo i mi,
istraživači s bradama od tri dana:
kruh i vino, sir i vrčevi.

Bilježi se uto mlad svećenik,
dok otajno i svečano, službenički
uznosito, staračkim ustima
prinosi posvećeno tijelo Njegovo.

A dobro upjevan mjesni stolar,
u buci, po zakonima zanata
i s pregačom životnog smisla,
sigurno raspoređuje maleni svijet
suhih, vješto obrađenih dasaka.

I sve to posred kapelice
na sljemenu naše nekropole.

Još čavli i bat, i takve nas Meštar
uvijek u nezgodan zatekne sat.

ISKOPINA II

Da slučajno nismo otkrili
ovo pradrevno pokapalište,
kako bi ostali danas
živo tumačili život grada
uokolo grobova što buja?

Čak i tu velika sjemenka
nadvisuje sutrašnje magle
i ništa ne muti radost
zakašnjelih spoznaja.

Svetište, to ugaslo grobište,
grije prozračnim dušama:

najprije pomorci trošne lađe
barbarima usprkos
pijeskom zdušno posiplju,
pa će stara jedra na se
i sunčev sjaj, eno, već cakli se
na zubićima mliječnim;

sve što uz obalu pristaje
hrabro uspinje se tuđem počélu
i svome svršetku,
skladno, gotovo himnično;

glazbena voda čista vabi
gluhe neplivače,
prvi zaveslaji zapljuskuju
papirnate dječje brodice,
a slatki čokoladni prstići
gužvaju starinsku opravicu;

visoravni se svršavaju
lelujavim plohama
i nebo se zaigrano nagingje;
sveopći smijeh, pomama
i vatrometno slavlje nekadašnjih.

MOŽDA UROTA

Držiš se kvake i riječi.
No tu hodnika nema.
A tek vrata!
Ništa i ničeg.
Samo hrpa zahrđalih ključeva.

Sada glavinjaš, posrćeš
u nijemom prostoru
jekom zapečaćene bjeline.

Ma ne čine tako ni vojsci
koja gubi u novim čizmama,
s barjacima bez zastava
na mrtvozornu čelu.

I čemu uopće glava
kad nema ni Zida plača,
pa se bigoti, zbratimljeni,
ne osvrću, ni šutke da se pitaju:
Tko su, koji te amo šalju?

Ovako curi, iscuri još jedno
kroz ključanicu oko,
oko niz ona bivša vrata,
oko niz oklop u leglo metala,
ledeno, tvoje oko sve tamo
do nenaplaćene im pokore.

Zar čitava ova priča,
pitaju se vojskovođe mira,
zar sve oko nas i s nama
olako ne klizi u veličajnu katastrofu?

A možda je sve trebalo samo prešutjeti...

STARENJE

To tek vlas
nekoć mladih vlasi
usporeno zrakom pada
u krilo baršunsko
još mirisne kože
što već odiše sijedim iskustvom

Ljesak presudne kapljice
smiješnim čini pljesak
sav u naznakama
večeri uoči hrabrijih odluka,
prije no sirena zaigra uz obris
slatke uvozne krupice
kojom se već naboran
dan za danom potkožujem

Ma i hinjen glas
odigra li na glavnu kartu
iz druge ruke
(dokle do jučer još stručak
stručno zaobljen u struk
nikako nije mogao),
štitom samoobmane tijelo izdat ću
i zanijekati crvenilo lica

DVOJNIK KVARI SIMETRIJU

O(t)pušten činovnik zbilje
o golome, svirajućem jarbolu:

Sjajan leptir privida
ili čista pojavnost?

A moj konj je obično
neobično uposljeno biće
što preskače ranjene
i nikada ne gazi mrtve.

I sve to imade naličje –
dok dokoni prašinu podižu,
a prijatelji žrtvom plamte
u smrnoj vrućici svetosti.

Pa daj, ubij to više ili spoji – SNE,
ti ukrasna crna ružo otajstva
ili sceno najintimnije pozornice!

PANOVA IGRA

sličice sa ladanja

Svetište je izabralo nas,
bića sjenovite strane svijeta,
poklonike kamena i vjernike vode.
Pleter udolikog bilja čipkasto
zastire nebo i krvavo oko
sunčevo uokviruje se jezerom.

Šumi vodopad i gola dječica,
anđeli snježni, srebrene stresaju
kapljice sa krila Ikarove žudnje
za prvim letom božanske ptice;
i ovdje vjetar sporo razgorijeva
plamičke dječakove zlatne kosice.

Gore srca nas odškrinutih
a opasno sklonih slučaju koji
nakraju uvijek zaklapa školjku.
Ushićeni bujanjem krošnja,
titramo kao napete strune
pa zabruji pristala pjesan
ugodehnih svirala vedre noći.

U dubini gaja tiho zazvone
kristalići zagubljenih glasova
naše dnevne igre biserjem.
Nalik prskalici drvca s darovima,
čaroban zaiskri štapić i ljupke
zvjezdice obojena zraka umivaju
prijestol kralja smaragdne šume.

Promaknute u dvorske lude, pelivane,
sad kada pisati ipak znači moliti,
od nas valjda očekuju paketiće
obijesna smijeha, glumu iz utrobe
ili štovanje posvećena mjesta; što li!?

KONOP

Udišem sebe ili se dišem u zatvorenom:
zagušljiva, ustajala osjećajnost.

Božja ruka podiže kocku luči
kao lijeposnu suzu prostranstva: iz nje
kaplju svjetlosne godine sjećanja,
a mastan konop podijeli zrak na
priloške oznake sudbine – rešetke su
ovostran i onkraj nekakve tajne.

Tu negdje i dunja u prozoru, kompot
uokviren krošnjom iz drugog plana.
Staklenka je obično prazna kad slatko
kupa me ljepljiv sok zagrobne posteljice;
hokus-pokus, i maternica smrti širi zadah
paradne špilje podzemnih bića pohote.

Mali, slatki udovi niču glasovima;
to nezemaljci zaljubljeno tepaju
moje jadno, smiješno ime, kost u grlu
nevinog krvnika. Rad njegova dlana,
mama, spušta se pod pupak niže, a
brzo i brže raste plodan vodoskok
zavisti i mržnje. Spareni su osjećaji.

Popucale, modre žile rastežu snježnu
kukuljicu izvršitelja koji u zanosu
pada i puzi do mramorna oltara, kao
da sve ne rješava posljednji sud. Tu,
ipak, gladak uzleti usklik goreći
pod svodom hrama nastanjena šutnjom:

„O, napni konop ispovjednih zvona,
moj ranjivi krvniče!“

Još stablo, pa cokule i stolac – i...
sve to zanjiše spasonosan vjetrić besmisla.
Pa eto me sad, još uvijek, na svježem zraku
istražnog dvorišta.

SVRHA PUTOVANJA

Neopisiv uron u rijeku
neodoljivo nadmoćna zvuka,
nalik šutnji polarne noći
koja upija mi snagu
pa onaj s obale više nisam ja.

To sad dvojica nas, tigar i tigar,
na svemirskoj splavi nade
nutarnjim pogledima palimo
kozmičke galaksije beskraj
i zvijezde takvo da vid nam
spaljuje trajno, trenutno.

Grlimo se slijepi a vidoviti,
radosni u halji vodene pjene,
gdje svaka kaplja njeguje
sićušan svijet posebnosti.

Meka kolijevka milozvučno
ziba i ziba naša zanesena srca,
a netko još starinski, čuj, pjevuši:
„Ah, te poludjele baklje...“

Bijelom svjetlošću vječnih kajda optočen,
mrtav za ovakav svijet, stapam se
s bjelinom pitomog blizanca,
zauvijek jedan i nedjeljiv.

U molitvi nad vodom u cvatu
nježan me lahor šapatom pomiluje
te na mom dječjem čelu zaiskri
topao cjelov Krista lučonoše,
ili skromniji biljeg tajanstva.

USUSRET OBLIKU VEDRINE

Ljepotom po sebi
nekih otajnih riječi
kroz krajolik zrele potvrde
vinuti se
i nebom zabljesnut će
od pamtivijeka isto

ONO

Da svijet čistote
sav tvoj obasja
i zauvijek možda ispuni
kao kruna vjere
ili savršeno sunce
utješne vedrine

Sve ako i ne bijaše
sa sobom uvijek ti
duše vremeniti
do danas JEDNO

IZNOVA PROSINAC

Vrijeme nepomičnosti još
zapljuskuje iz djetinjstva
gdje nadom prosjaka harnog
rastao je bez bakina smiješka
bez blaga joj lica bajalice

I danas pokorno poju alge
i smiješne mlade vlati niču
mekane i čile put svoda
što mrzlim dahom štiti ga
kao u prizoru toplih jaslica

Ali samo na spomen Znaka
tek u tihoj i svetoj noći
obrazi drukčije mu bride
te osmijeh vine se iz bajke

I jedino tada maleno biće
blizinu svojih na tren oćuti
te čarolija iz ljubavi bljesne

IZDALEKA RAZGLEDNICA

Izdaleka pisali bi prijatelji

I kao da vidim
s proljeća u njih sve je u cvatu
kolibrići eno veseli uranjaju
kormorani zasad još samo motre
a svisci dosljedni
grickaju i ruju i potkopavaju

Izdaleka pisali bi

Dok otužni hramovnici
svoga siti i zabrinuti
u časoslovu prošlosti
olovne zastore plačno spuštaju
bršljan posvuda puži
te isklesane bogove zelenilom odjene
a natrulu brvnaru povijuše
zavičajnoj zemlji odano vrate

Ma kako glumački
manekenski onako izdaleka
oni nazivali svijet
ja kod kuće osjećam
čak mislim da znam:

Zaboravit ću i pisati
ne bih li predmetom postao
odraz možda
nikada takvo pismo

I govoriti bih prestao
i disati
samo da slučajno ne osvanem
u tekstu njihovih uloga

Ali evo pomažu mi
pa ni svetom knjigom više
ti bivši bojovni templari
od stida sada
ni u snu kroz paučinu
premostiti ne mogu daljine

Zato sve će opet na mjesto
u sigurnu škrinjicu šutnje
ili herbar ledena zaborava
dobro mi zakopati valja
raspojasanu glad sjećanja

OD NJIH SMO POTEKLI

Mlade su matere jecaj
Zagrnut crnim rupcima

U tihom dostojanstvu
Nasljedne patnje
Brižljive i skrbne
One skrušeno lebde sred zla
Nad svojom praznom krajinom

Kroz srce guste magle nevolja
Na slobodne silaze žale
I u pržini iznova čekaju
Susret s milostivom smrću

I ravničarke
I brđanke i primorke
I nad tuđim humcima kao nad svojim
Mlade su matere
A što drugo negoli
Vječno svijetao oltar
Uzvišene ljubavi

IZRAŽAJNOST BJELINE

Sav u privremenosti
Patetičan zar još razmišljaš
Koliko na vršku iglice
Može stati anđela?

POSLJEDNJA KRONIKA

Iza nas možda ostaje sumoran svijet
u slavlju i vatrometu
iza nas pouzdano
teror gramatike kao zadnji znamen

Zadihani nad vodom
nad dubokom ipak oslušujemo
nije li sve u nama
pred odlazak do raspuknuća sazorilo

Svatko smiješan još čuva svoj strah
i sićušne nade oblutak
pa ljubeći ga hitro vraća
u neizmjerje smušena srca
kao ozračen česticama jezika
zaokružene povijesti

Iz njedara pak oprezno vadimo
tajne ili klopke za guje
dok pod nama naziru se
svečani svjetovi podmorja
i potopljena gotička zdanja
ubave fantastike prošlosti
kojom užasna zaječi jeka
krize najčistijeg smisla

Tu sijevnu skrovite praznine
i škripom kliznu stari jedrenjaci
sa zlaćanih navoza muke čovjekove

Za nama zorom još zapjevaju
tmurni arheolozi sna
a mi već skriveni i konačno daleki
postajemo razmetno pleme
što obojenom šutnjom
tajnovito lijepe i veličajne
svojoj budućoj djeci bez imena
ne podižuć' gradi velegrade

I ovdje nepoznata ruka
zaklapa naš usve beznačajan album initime
gdje zasvagda zakopane su riječi i Riječi
gdje pepeo još samo je pepeo
a nestalnim zemljovidom nade

iznova tek svjedoči
potonje bijedno potomstvo Ovidijevo

MJESTO KOJE UVIJEK ČEKA

majci, ocu i sestrama

Ovdje stol je i opet skromno prostrt
Kao uoči gozbe onih među nama prvih
Kladenac intime načas svježinom zažubori
Poput vrutka usred žege u nesmiljeno podne
Sve opkoljenije morem

A ribar i težak u tebi
Poigraju se jekom bistre špiljske vode
Unutarnjim glasima prebiruć' po kajdama
neke čudne pastorage

Jer svi najbliži su i sve najdraže je zauvijek uza te tu
Napokon sretan blaguješ redovnički smjieran
I u molitvi za njih tako beskrajno sâm

OBLIK ZA DUŠU / MALI ABECEDARIJ

(1999. / 2006.)

[daskaš]

sklepana daska.
otočja i voćnjaci.
klizi portićem.

[**firenca**]

tu voda cvate
ili neonski cvrčci
protječu arnom.

[* * *]

kristalna kugla:
proročica prepozna
očevo pleme.

[**gledište**]

nebeski madež
glatko sleti u snijeg:
ptičji tragovi.

[hajka]

češljevi vjetra;
bjegunac čeka svoje:
mimoilazak.

[hrvatska]

razabiru se...
zvonik pa katedrala:
veduta trga.

[**jedinstvo**]

silazim s puta.
u kupinama čednim:
grob i počelo.

[kiša]

trudna i sama
u niši krajputaša.
pejzaž u kiši.

[**lovci**]

čuje se divljač.
krilima rasporen zrak.
snijeg krvari.

[**nesanica**]

svila ponoći.
tišinom poskakuju
lopte srebrene.

[**pastir**]

trudnoga stada
kroz klanac vuče se trag.
hladna koliba.

[5 - 7 - 5]

stega slogovna.
misao zaleprša
dahom slobode.

[pomast]

struji mijena:
na licu smrtnikovu
oblici duše.

[proljeće]

majka doziva.
jastučnica bijela.
mladost miriše.

[prugom]

nebo naleglo.
čudno zvuče tračnice.
ljudsko obličje.

[putovanje]

prema Zapadu...
prema Istoku isto.
samo ocean.

[ravnoteža]

oči zapiru
unutarnji krajolik:
sve je na mjestu.

[sjeverna]

dublje pada noć.
u sjenci rasteš gipka,
mahovinasta.

[slutnja]

oblik u mraku.
koraci opisuju
svoga vlasnika.

[**strah**]

vlasniče straha,
spravlja se kanonada!
strah kano nada.

[svetkovina]

ne umireš, ne;
kano leptir vineš se
u isto nebo.

[**terpsihora**]

leptiričin let.
bremenita su jedra
južnoga vjetra.

[**vinograd**]

obličje ide
stazom, a spušta se noć.
zaboravi grozd!

[zar?]

žene kucaju.
vrata se zatvaraju.
evo romona!

[život I]

miris brnistre.
predomisli se vjetar:
miris čempresa.

[život II]

kajdanka Sunca:
tek hipac zazvonimo
njenim crtovljem.

[žudnja]

raduješ mi se.
svuda tvoja ticala.
nemir prolazi.

VATRENE KUGLE – MONOLOG POD KRIŽEM

(izvan zbirki)

MIROSLAVU MANDIĆU MANDI, VERUDEŽU

I.

Rana jesen s večeri napučuje
ljupke provincijske kafiće
Gledamo u leđa našim ljudima
zbunjeni prezrelom mladosti
Blago su lascivne fotografije
s kojih, čuj, fura meka linija
'Harley Davidsona' do čvrste guze
iz pomodno poderanih traperica
Netko izostaje a netko se gura

II.

Preko sudarenih čaša
s rubnim potpisom odsutnih usnica
što polumjesecu nalik su
(dok Njezin ruž podiže plimu
nekih tuđih šalica)
pogledi su nam
pazi-lako-lomljivo staklo

III.

Mrak je potkraj tjedna
osvijetljen prijateljskim očima
Nelagoda gasne u stihu
ili u tvojoj „Bonaci“ olovkom
nad mojim radnim stolom
Tu barke dotiču sfumato Bunarine

IV.

Sverdlo reda opet izlazi kroz mozak
Harmonika je agresivni pikado
kad među nama posred žamora
kao padaju autorski potpisi
I o slikama, gle, još netko dvoji
moraju li biti glasne ponad šanka
Ovu lažnu sezonu na izmaku
živi troše naivnom šutnjom
a mrtvi će mudro svima reći „ti“

V.

I opet si me prešao, stari,
Stoga prazninu jedinoga zida
pod kojim često strahujem pišući
kao pred najcrnijim ekranom
ipak dekadentno u sebi zovem:

Tvojom sjetnom nebeskom „Neverom“

1995.

---

*Miroslav Mandić (Pula, 1952.-1995.) – umjetnik i prijatelj
s Verude; o Bunarini, pak, pitati samo prave Puljane.*

POD GORICOM GROB

/diptih/

Te blage veljače mramor bijaše topao
Da li od suza mojih sestara i moje zaostale
Negdje u zraku ljeskutave na južnome suncu

Otac već bio je dalek, sav u sjećanjima
Putovanju okrenut, Ostatku svoga života
Jedini svjestan konačnosti svojih riječi:
'Ovo je moj posljednji dolazak njoj'

Alternativci već likuju jer priznajem:
Kazaljke njegova sata na tren su stale
Kao što ptica sleti u prozor djetinjstva
Sa cvijetom u kljunu nakon odlaska žene
Njegova života, Žene kojoj se na postelji
Samrtnoj otvorilo, vidjeh, ono treće oko

. . .

Mrzle zimske večeri na pulskome groblju
Pod mirijadama nasmijanih zvijezda ugaslih
Ljubavlju sluđene prilike zagrljene prilaze u gordoju
Obrednoj slutnji, Ona kojoj najdraži tu počiva
I on iskorijenjen sred tolikih odlazaka

Srce je kenotaf, srce je intimni monolit mrvljiv:
Kamo se god okrenuo, ma u što dirnuo, kamen

2001.

MOJ ZAKLJUČANI OTAC

Tati sam spustio cvijet na ustreptalu dušu
On sniva u mirisima, u bojama svoga zavičaja

Oče, ja sam grad nakon potresa, grad koji niče
Oče, ja sam potres koji vraća se utrobi zemlje
Domu tvome i matere daleke, same otrgnute
Našemu zagrljaju po svojoj posljednjoj želji

Ustajala voda prethodna žalobnika čekala me
Čakavsko mjesto moga djetinjstva pusto, *Oliver*,
Nitko da prepozna me u površnoj hitnji grobljem

Ti si, čovječe, zaključan, zatvoren ti si bez riječi
Otišao onkraj tajne, zagonetke, bez laži napokon

A što sada mogu učiniti – patetika je živućeg
Jadna slika na tvoju, na njezinu priliku
Koji već pogrbljen utičem se nadi da ste skupa
Čuvajući pleme bez moći, bez Znaka

Iz vječnosti moj otac prima cvijet, buket prima
Za se, za nju, za nas još žive, ustreptale, ocvale

Iz svemira žare kontinenti, planeti, galaksije
Ugašenih gradova koje grade preživjeli, bezimena
Preko mora, preko svjetova žive naši usnuli,
Žive onkraj oceana – dok riječ je splav, barka, brod

Pod nama potresom potopljeni pulsiraju gradovi,
Topla mjesta čije ključeve nema niti dragi Bog.

2002.

MA/G/LENA PJESMA

Iz rastopljene svijesti
lunatika – magma
jezivo hladna
ne rađa nov život.

Ma/g/lena
zauvijek nastanila
njegov svemir:
bezmjerje ledom
okovano.
Srce je
crna rupa smisla
i svesvjetlosti.
Ili je smrt
ta malena
smiješna igračka.
Tišina je mrak je
nepomičnost.

Prapovijesni
vulkani iz budućnosti
lebde galaksijama.
Poruka
koju ne razumiju,
koju neće dočekati:
usmrćeni
zakopani
daleki
istraživačima smisla.

U vječnost!

U maglu!
U ništa –
vi, smiješni
igrači straha!

Krila se vratila bogovima.

2002.

U LITAVSKOM POHODE ME SNU

otići iz ove ljubavi kao iz groba
poželi kao da je rekla i napusti priču

njegov svijet unutarnjih zdanja
izmišljen iz ruševina iz bolesti je
poludjela tektonika besmisla

u novom romanu nježna prijatelja
u svijetloj sjevernoj noći strah
u tišini jedne hotelske sobe
vilniuskaunas dobro zvuči simbioza

pa zazvoni pozivni broj vremena
što hrani se životima bezimenih
u strepnji božanskog rasporeda
u slutnji savršeno ubojita sklada

iz groba vinuti se u ljubav iz rasapa
kao da je rekao poželi i nepomičan klone
duboko dolje zakopan sa svojim

nova ovalna sličica novo je oko
na hladnome licu zavičajna mramora

nad krošnjama tek nepovijesni oblak
ili jato mladih znatiželjnih pjevica
maglene veljače na štinjanskom* groblju

2002.

---

*Štinjan – kolijevka i počivalište Biletićevih,
danas pulsko prigradsko naselje.

PUSTO KVARNERSKO MORE

Prašina slegla se na njenim trepavicama
Pogled vedrine zastire pozadina moje priče
Cijeli jedan rasuti teret smiješna života
Moga života u naznakama prosuta stijenjem

Prapostojbina odjekuje dječjim glasima
U prpošnu odlasku na noćenje, Kao zavjet moru,
Ječi praznina smiraja, ječi nutrina u tijelima
Sve bitno sudara se u samo jednome vremenu

Ovomu ovdje koje imamo dok cijedi se slano
Niz titrave prste pusto Kvarnersko more, More
Penje se u prahu do zidina crkvice opasane
Bjelinom kao počivalište meksičkih slobodara

Koje će jutrom bez riječi strijeljati nepozvan
Netko u tuđoj zemlji tuđim jezikom, U sebi
Tuđ i prazan koji briše lica posljednjim metkom
Onim što izjednačuje prostore i sudbine

Sve zamatajuć' u prašinu zaborava, U prah
I pepeo koji ostaje na jednoj, Na mojoj vlasi
Njezinih trepavica okrenutih noćnim bojama
Kvarnera probuđena plamičkom što nestaje
Kao naša tijela u mrtvački ledenoj, voštanoj vodi

2003.

KURVINSKI SVETOKRUG

Budim se kad sve je već jako nepopravljivo
Razbijeno izmučeno rastrojeno onako muški
Ulica ne bruji kad izvučem slušne tampone
Skinem crnu masku sa očiju i onu plinsku

U svijet se dakle danas ulazi aur(eol)om i njuhom
U svijet juga&bure ljubavi navika obveza i politike
Njihove koja me temeljito šutnjom i cerekom
Tretira kao malu naivnu korisnu životinju

Dodirima tapkam predvidljivom geografijom
Stana koji mi pripada poput tijesnih gaćica, devetka,
U kojima smiješan paradržam za nekoliko brojeva
Deblji i kurvinski uživam u nemoći jedne propasti

Slabić pozivom zvanjem zanimanjem i odgojem
Njegujem smetlišta pod oštom licemjerno preziruć'
Politavangardu nove proze novoga stiha agresivnih
No njihov je medijski svetokrug bar definiran

Žargonom psovkom iz duše prezirom čitatelja *sfakog*
A ovaj u gaćicama na ljetnom balkonu zgor
Ničijeg vrta što još može ikome pošteno zbrijati
Osim sebi u mobić ili blješteći outlook express

Jezični čistunac lijepo se s večeri isprazni sam
Isprazni se higijeničar i obriše svojim kao tuđim
Stihom mišlju djelom i propustom te nalakćen
Začepivši iznova sve osjetilne rupe čući predugo

Bez riječi (koja jedina kanonizira klasično pokajništvo)
Čući u noć u kratku ljetnu jadransku kao polarnu noć

2003.

RETORIČKA PJESMICA

Ona će živjeti i to je motiv radosti
Ovomu koji ostaje skutren i svjestan
Terapijske moći odlazaka napuštanja
Racionalizacija da bi se umaklo, preživjelo
Samo odakle i dokle bježati, Retorika

I samogovor neće ništa obnoviti
Nikomu ništa vratiti ni tijelu ni tijelu
Kad postane bestjelesna uspomena
Makar probuđeno živo divlje mlado
Uokvireno staračkim kombinacijama ugone

Mislim da ne pišem ljubavnu pjesmu
Mislim da sjećam se bez odmaka
U nezrelosti izvjesne priče koja zori
Iz ruševine iz pakla neodluke iz osame
Doktore jeste li ikada voljeli, Doktore?

Moje su šanse velike a izgledi nikakvi
Tako recite kad nema cjeline kad manjka
Druga strana iste priče, Strana odlomljena
Koja traži svoju novu svježu potpunost
Probušena konačno i u svijet otisnuta

Kao slučajem ipak otvoren cvat ženstva
Iz monologa: 'Što mi to radiš, Što mi to...
Uvijek ću, samo, uvijek ću...' Zatim tumačim
Tuđe riječi koje sam držao svojim, tuđu
Istinu koja je stasala do nerazumijevanja

Mislim da ne pišem ljubavnu pjesmu
Mislim da sjećam se nebitnih površnosti
I zašto ste onda tako profesionalni, tako
Odmaknuti od unovčenih života drugih
Na ovoj prljavoj, unosnoj postelji, doktore?

2003.

ŠKOLJKASTA

Otvorenoj u sebi
duboko mirisno zatajno blago
znači joj cvrkutom
kao vjenčanje neba i mora

ako sve je točno onako
kako na dnu baš njemu
potonulom u ljubavi
zatvorivši se za grde laži
šapuće ona školjkasta,

baš kao mati nerođenom
ona kad mu šapuće,

tko da staromodan
u svijetu što planetarno
na ekranu servira crijeva nevinih
prepozna biser?

2003.

CIMET

antički ljubavnik
strastveni Helen
liže ga i miriši
na tvojoj koži
leteća zmija čuva ga
kao mitski otrov
divlja vladarica
u ropstvo baca sve
koji ga kušaju

da nije tako
carstva ne bi propala
i robovi bili bi robovi
još i danas
kad njihova djeca
ne skidaju kožu
nego samo mirišu
(na) cimet

2003.

(NE) ŽELI PJESMU

Tu kožu
samo takva mirisa
ljubilo bi svako more.

Ta koža
samo takva mirisa
iz male vale zavičajne
podaje se oceanu.

Što to piše
jednoj koja (ne) želi pjesmu
dok splav ga jedva
još drži na paklenoj pučini?

Ni pjesnik, ni kroničar,
ni gušter egzotični,
ni zmija
jezovito bezopasna
što kožu presvlači.

Tek smiješan
brodolomac je
potamnio od čekanja
na prokletom suncu.

I što sad znači
znati dobro plivati?
I što je više potresno
a da nije smiješno?

2003.

CRES

Kao stari *tovàr*
ili zvijer pretpotopna
Cres je hrptom
upisan u nebo.
Kvarnerski pupak svijeta.

2003.

* * *

Tonem u sebe.

Mrtvi moji ustaju.

Šutnjom g(1)asnemo.

2003.

* * *

Ide oluja.
Terasa u krošnjama.
U vinu kapi.

2003.

KAKO JE OTPLOVIO, OTOK

i kamo i zašto
pitala djeca i starci jednooki
s kopna motreć' pjenu i pučinu
krijeste i boje poludjele
a otok kao otok
našao se svima za leđima
i smijao se otok
smijao se dugo odlazeći
i maše još ljudima
i smućenim trajektima
i nitko više ne zna
kamo poći i čime i kako
dok plovi otok unatrag
svome drevnom počélu
a kako veli priča baš
tako šute otočani nasmijani
u vjetru šute kao stado
moreplovno, Homerovo

2004.

TALLINN, svibnja 2004.

U naručje prima me Baltik,
I liže, oblizuje erotski.
Nije slan kao moje more,
Nije, čudesno je modro
I s njim se može pričati.

Vidim svoju maštu
Staru, već u paučini,
I krene razgovor iza sna
S umrlim djetetom
Koje ne mari za zemljopis,
Voleći more, čisto, bez riječi.

I liznem tu sjevernu vodu,
I kliknu me sjevernjaci zaljubljeni,
U totalu objektivu kojim brodi trajekt

Iz Helsinkija s teretom divljih
Finaca što hrle na šankove
Novih Europljana, zbunjenih
Kao Rusi u kronotopu zavičaja
Urlajuć' umjesto povijesnih topova.

Ti dragi momci obmane, Križanića
Jurja nedostojni, te duše slavjanske,
Supijane, propale u estonskom ludilu,
U očima tihih krasotica bijele puti,
Pogleda spuštenu pred agresijom.

Drevni je Tallinn kratica povijesti,
Lažan sažetak pomirenih vjera, u grču
Borealnom, opet između ratova...

HVARSKI SONET

vladaričin glas:

Pusti se, viteže tamni, pusti
Mojim kuglama od čiste vatre,
Ovi neka vidaju te prsti
Koje grješni, smrtni, samo snatre.

Opet sâm si, vremeniti duše,
Zrcališ se u ljepoti trena;
Oko tebe svjetovi se ruše,
A ključ pjesme guta crna mrena.

Ne kleči u strahu, hrabar idi,
Krhotine srca ziba more
Iz dubine goreć' svakom hridi.

Put vijuga, pomiču se gore;
Pozvan li si, viteže, zabridi
Pa ljubavlju plamsaj, Božji stvore!

2003.

Sadržaj:

Domagoju

ZUBLJA ŠUTNJE (1983.)

Savršen trenutak rasula
Ab la dolchor del temps novel
Dokonost
Cvečićev uspon
Katunarov uspon
Rasparaganov uspon
Forvm Romanvm
Firenze
Terpsihora
Mijene
Kao morganj raspukla pjesma
Kaliopa
Smisao
Klepsidra
Urban trip, urban drip
Što mogu
A ponad

PRIMORSKI NOKTURNO (1986.)

Da nisi čarobnica
Čitko srce
Letiš velikim zrakom
Lice
Negativ
Voliš psalam
Unutarnji pejzaž
Crni san
Nova rastem
Traklu, dječaku
Greta
Trudna i sama
Morrison u kolažu
Detalj
Nisi nebesko
Šifra sna
Te slutim
Depressio
Puni likovi
Noćim u suncu
Nemoguća vježba
Pollock
Kušam naboj pisala
Drvosječe
Galeb

Plaha
Majka i zmija
Volak
Hladne kosti
Nova
Topla sam
Siva ptica, smrt
S izložbe
Ti si što nisam
Tako je govorio
Sintaksa
Antonija Dubrovkinja
Malo pretapanja
Na kraju
U crnom

PJENA BRZIH OBLAKA (1990.)

Jasna pjesma
Moja Pula
Svila ponoći
Plač
Veduta trga
Arkadija
Perunika
Paralelni svijet
U njenom svijetu
Stranci
Ruke
Pseće oko
Lektira, zavjetni kovčeg
U suton se svlačimo
Konji
Koža
Silazim s puta
Poetika, odjek zebnje
Reykjavik
Izabela
Ritam cvijeta
Optika uha
Jezero
Jutros, mala F/flora
Zea
Prepjev alkemije, vježba
Orao (fabula jedne freske)
Bilbao
Bez naslova
Kroz poljanu
Snub
Stol
Strah, diže se noć

Anatomija, anatom i ja
Dublin
Dnevnik
Gost, ča blues
Hommage
Daska
Mimohod
Blok br. III
Veslači
Kormilari
Fotografije
Probni snimci, 1968.
Sanduk
Citat iz Siraha
Brodimo
Notar
Feničani
Kopači bisernica
Aleluja
Zvona
Mravinjak

RADOVI NA NEKROPOLI (1996.)

Palimpsest
O suživotu, pušeci
Priča o snijegu
Orao Koji Oklijeva
Trenuci vjere i slabosti
Nasljednici
Otuđeni pčelar
Domaći zapis
Drukčija pjesma
Plišani zečić
Lažno lice pokore
Borealni narcis
Dokle maleni raste
Krhka jezgra
Krista, đavolje sjeme
Višnja s neba
Mali svjetovi
Ledeni pakao
Lice nakon plača
Medaljon
Dugo je tvoje dolaženje
I tko da sad cjeliva sjenu
Mizanscena
Jesen s Vukovarom i tišinama hrvatskim
Neobičan miris paljevine
Zov Zapada
Ratna pjesma o ljubavi

Prisuće
Prah misli i sjećanja
Iskopina I
Iskopina II
Možda urota
Starenje
Dvojniki kvare simetriju
Panova igra
Konop
Svrha putovanja
Ususret obliku vedrine
Iznova prosinac
Izdaleka razglednica
Od njih smo potekli
Izražajnost bjeline
Posljednja kronika
Mjesto koje uvijek čeka

OBLIK ZA DUŠU / MALI ABECEDARIJ (1999. / 2006.)

Daskaš
Firenca
* * * (Kristalna kugla)
Gledište
Hajka
Hrvatska
Jedinstvo
Kiša
Lovci
Nesanica
Pastir
5 – 7 – 5
Pomast
Proljeće
Prugom
Putovanje
Ravnoteža
Sjeverna
Slutnja
Strah
Svetkovina
Terpsihora
Vinograd
Zar?
Život I
Život II
Žudnja

VATRENE KUGLE – MONOLOG POD KRIŽEM (izvan zbirke, 1995. / 2004.)

Miroslavu Mandiću Mandi, Verudežu
Pod Goricom grob

Moj zaključani otac
Ma/g/lena pjesma
U litavskom pohode me snu
Pusto Kvarnersko more
Kurvinski svetokrug
Retorička pjesmica
Školjkasta
Cimet
(Ne) želi pjesmu
Cres
* * * (Tonem u sebe)
* * * (Ide oluja)
Kako je otplovio, otok
Tallinn, svibnja 2004.
Hvarski sonet

